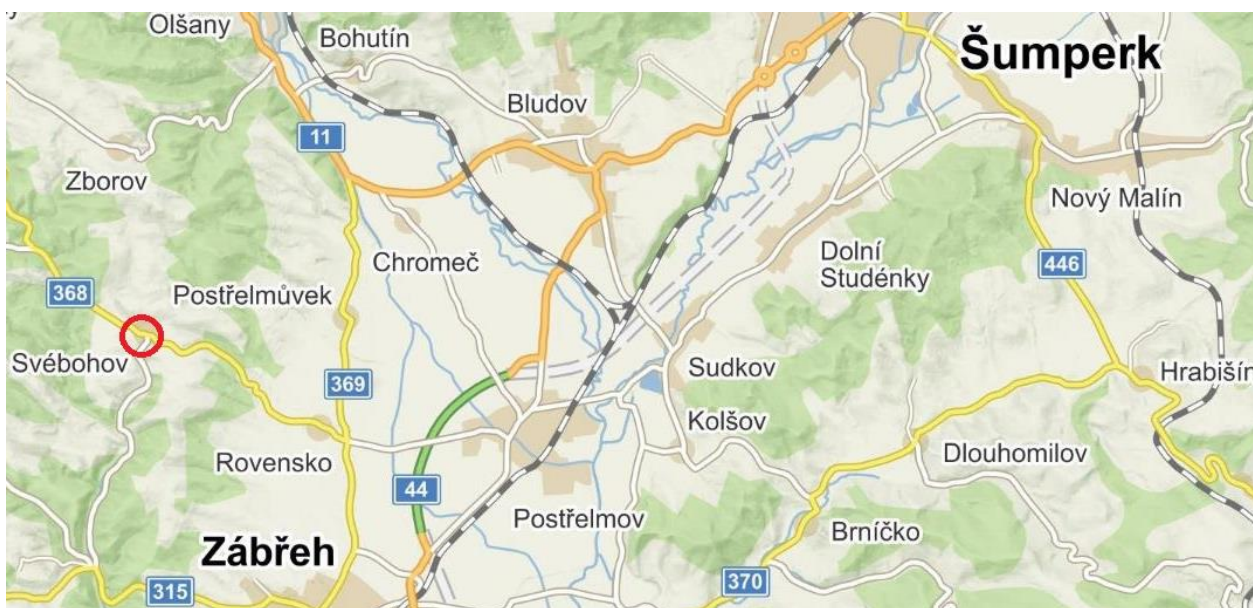

spojen se Šumperkem
plukovník Arnošt Valenta
naše úcta

Narozen 25. října 1912 Svébohov

21. století Svébohov

Arnošt Valenta zemřel ve věku 32 let

31. března 1944 zastřelen

Polsko křižovatka silnice Görlitz – Žagaň a silnice Wroclaw – Berlín.

Foto z rekonstrukce při vyšetřování v únoru 1946.

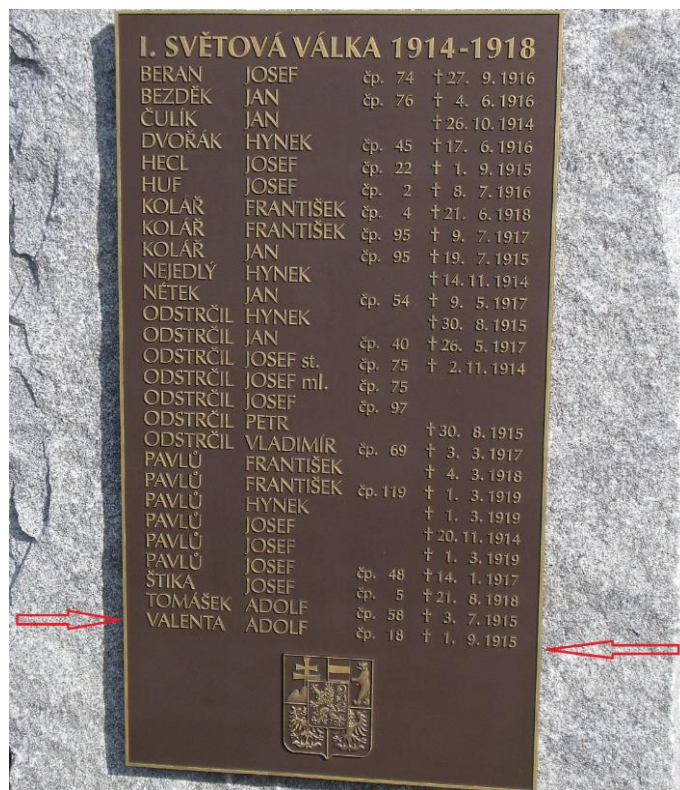
Dětství a rané mládí

Matka Františka, otec Adolf

Pamětní deska v obci Svébohov

Otec Adolf zemřel v první světové válce 1. září 1915.

Arnošt 3 roky, nejmladší ze tří dětí.

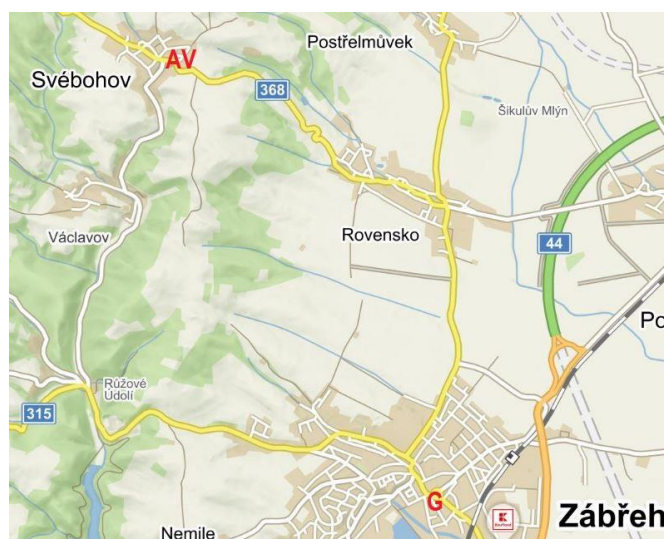

Arnošt obecná škola Svébohov

Od roku 1925 Arnošt Valenta docházka pěšky ke Gymnaziu v Zábřehu.

Oblíbeno při studiu gymnazia francouzský jazyk, historie, filosofie.

Gymnazium významné místo formování myšlení mládeže pro Československo.

1932

Ve Svébohově jeden ze zakladatelů a jednatel místní skupiny Masarykovy letecké ligy.

Organizace k podpoře rozvoje letectva a obrany Československa.

1933 červen

maturita velmi dobrý prospěch

další studium vzhledem k finanční situaci rodiny nemožné

1933 červenec

nástup základní vojenská služba

letecký pluk, bombardovací letka, Praha Kbely

po měsíčním výcviku a zdravotní prohlídce výsledek –

není možná služba u letectva

1933 září

Opava – pěší pluk a škola pro důstojníky pěšího vojska

Mimo jiné kurz pro spojovací důstojníky.

1934 srpen

konec základní vojenské služby a rozhodnutí pro službu vojáka z povolání, nástup do Vojenské akademie Hranice

Vedle běžného studia ve vojenské akademii zájem o další vzdělávání.

1936 srpen

Konec studia akademie, vyřazen v hodnosti poručík.

S
Svébohov
H
Hranice
Vojenská
akademie

Nástup služby u pěšího pluku v Bratislavě. Odbornost zpravodajská. Funkce velitel čety, roty, části pluku a celého pluku.

Současně při službě studium na filosofické fakultě Univerzity Komenského Bratislava – francouzský jazyk a literatura, historie, filosofie.

Velmi dobré hodnocení jeho vojenské služby, chování a vystupování. Nadřízení registrují všeobecný přehled a všestranné zájmy.

Přezdívka „intelektuál v uniformě“.

1938 září

mobilizace armády Československa

Při mobilizaci v září 1938 Arnošt Valenta plní úkoly ve Žluticích, severní Čechy. Po mobilizaci návrat do Bratislavy.

Rodná obec **S**vébohov, kde není německé obyvatelstvo, na severní Moravě v rámci území předaném Německu podle jednání v Mnichově.

1939 březen

vznik Protektorátu Čechy a Morava, a Slovenského státu

Vzápětí po vzniku protektorátu rozhodnut s kolegy k odchodu do zahraničí.

Cílem je boj proti Německu.

Plán

1. varianta: Z Bratislavy lodí po Dunaji do Jugoslávie.

2. varianta: Z Bratislavy přes Oravu do Polska.

Skutečnost. Vlákem z Bratislavy do Kralovan. Překročení hranice do Polska v prostoru Suchá Hora. Přihlášení se polským orgánům a výsledkem v obci Czarný Dunajec. Odeslán k ještě fungujícímu československému zastupitelství ve Varšavě.

V Polsku (Varšava) mezi prvními dobrovolníky odhodlanými bojovat za Československo. U dobrovolníků neprobíhá jejich organizace. Se souhlasem československého zastupitelství navazuje spolupráci s polskou zpravodajskou službou. Vykonává přísahu. Vyslán na školení v Těšíně.

1939 duben

Tajný přesun do protektorátu. Aby měl přístup ke zpravodajským informacím o německém vojsku, hlásí se ke studiu na Universitě Karlově v Praze. Podle možností předává informace pro generální štáb armády Polska.

1939 srpen

Podle dohody návrat do Polska. Ukončení spolupráce s polskou zpravodajskou službou. V Krakově nástup k československým dobrovolníkům odhodlaným bojovat za Československo. Velitel Ludvík Svoboda.

Pobyt v Krakově pro dobrovolníky velmi složitý. Rozhodnuto o přesunu dobrovolníků a zformování vojenské jednotky – brigády v prostoru Lesino.

1939 září

Polsko napadeno Německem.

Asi 800 československých dobrovolníků se přesunuje směr Lvov. Arnošt Valenta se chce s dalšími přesunout do Rumunska.

Porážka Polska Německem.

Arnošt Valenta a další zatčeni armádou Sovětského svazu.
Tábory Kamenec Podolský, Olchovce, Jarmolince

1940 březen

Arnošt Valenta propuštěn ze zajetí v Sovětském svazu (Jarmolince).

Přesun do Francie

1940 duben

Francie Agde. Nástup do tábora pro dobrovolníky odhodlané bojovat za Československo.

Odeslán do Paříže, zařazen k Československé vojenské správě.

1940 květen

Francie napadena Německem

Válečný chaos. Arnošt Valenta návrat do Agde. Kontakt s letectvem. Hlásí se a je zařazen k československé letecké skupině.

1940 červen

Porážka Francie Německem.

Arnošt Valenta mezi letci a přesun směr Anglie.

1940 červenec

Anglie. Zařazen do RAF (Royal Air Force – Královské letectvo).

1940 srpen

Nástup – 311. československá bombardovací peruč.
Základna Honington. Výcvik na funkci radiotelegrafista.

1940 prosinec – 1941 leden

První let. Evropa – Francie Boulogne a Calais. Dále lety Belgie, Holandsko a Německo.

1941 únor

Let Francie. Boulogne **1**.
Arnošt Valenta radiotelegrafista.
Návrat. Ztráta orientace nad La Manche. Úbytek paliva. Přistání omylem na německém letišti ve Francii u města Flers **2**.

Před zatčením Arnošt Valenta ničí přístroj pro identifikaci letadla a polyká anglické kódy pro radiové spojení napsané na rýžovém papíru.

Zajetí. Začíná cesta zajateckými tábory:

Oberursel u Frankfurtu nad Mohanem, Barth (pobřeží Baltického moře), Sagan (Žagaň) u Görlitze.

Touha po boji s Německem.

1942 březen

Zajatecký tábor Sagan. Komplex táborů zajatců. Mezi nimi tábor pro letce, 600 letců.

Spojenečtí důstojníci mají za povinnost pokusit se o útěk ze zajetí.

Mezi zajatci – letci zřízen Výbor pro útěk.

Cíl letců: utéct z tábora, dostat se do Anglie a zde se znovu zapojit do leteckého boje s Německem.

Arnošt Valenta člen výboru s velkou autoritou. Znalost jazyků (anglicky, německy, francouzsky, rusky), znalosti a zkušenosti z výzvědné činnosti, organizátorské a komunikační schopnosti.

Ve výboru na starost získávání informací o situaci okolo tábora, zajišťování materiálu – mapy, padělané dokumenty, oblečení, německé peníze, styk s Němci a jejich uplácení, zejména strážných.

Život válečných zajatců – letců v táboře má určité zvláštnosti.

Tábor „Stalag Luft III“ Sagan = německý zajatecký tábor spojený se vzdušnými silami. Provoz tábora zajišťuje válečné letectvo (luftwaffe) Německa.

Odlišnost od táborů pracovních, koncentračních, vyhlazovacích či táborů válečných zajatců – pozemních vojáků, jejichž provoz zajišťuje jiná bezpečnostní složka Německa, např. SS (Schutzstaffel – ochranné jednotky).

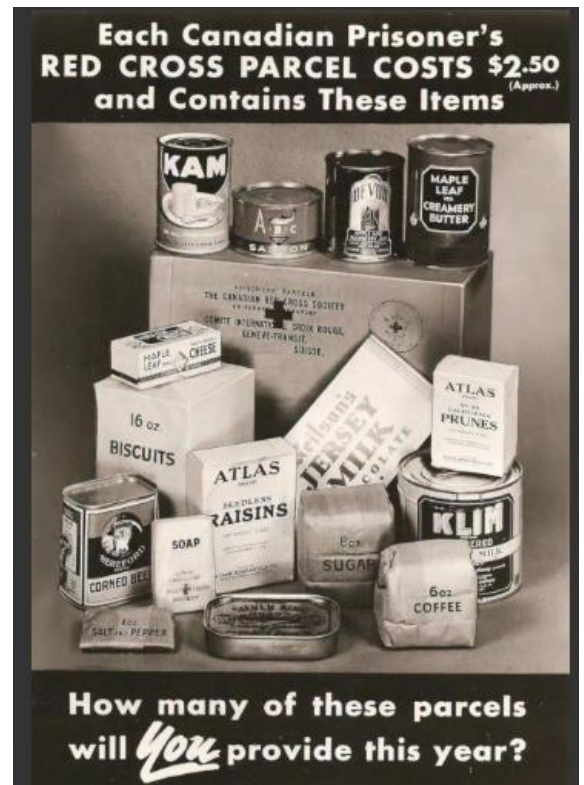
Z hlediska Ženevských úmluv je tábor v pozornosti Mezinárodního výboru červeného kříže, který zajatcům pomáhá.

Ženeva (Geneva) sídlo Mezinárodního výboru červeného kříže

Balíček
pro zajatce
od
Mezinárodního
výboru
červeného
kříže

Německé strážné je možné upláct cigaretami, kávou, konzervami, atd. Kdo jednou přijal úplatek, je „vydíratelný“. Spolupracuje, obava před odesláním na frontu.

Výsledkem činnosti výboru jsou podzemní tunely.

Arnošt Valenta je kromě výboru pro útěky a kopání tunelů zapojen v táborové válečné škole. Nejdříve coby posluchač, poté v anglickém jazyce přednášející tematiku historickou, zeměpisnou, hospodářskou a vojenskou.

1944 březen

Výbor rozhoduje o útěku letců podzemním tunelem Harry. Vybráno 220 zajatců, uspořádaných do dvojic nebo trojic.

Arnošt Valenta vzhledem ke svým zásluhám na čele první skupiny. Partnerem při útěku Angličan Henry Marshall.

24. března 1944 opuštění tábora tunelem Harry.

Různé nepříznivé okolnosti, narušení plánu – např. chyba ve výpočtu vyústění tunelu, zával v tunelu, zhoršení počasí, letecký poplach, změny v železniční dopravě.

Arnošt Valenta a Henry Marshall změna plánu, místo cesty vlakem do Švédska, pěšky směr Protektorát Čechy a Morava.

Za dva dny zatčení.

Odvoz do věznice v Görlitz, výslechy.

31. března 1944

Arnošt Valenta odvezen gestapem z věznice v Görlitz.

U křižovatky silnice Görlitz (Zhořelec) – Žagaň (Sagan) a silnice Wroclaw (Vratislav) – Berlín zastřelen, údajně při dalším pokusu o útěk.

Vyznamenání, pocty a projevy úcty

- ⊙ Československý válečný kříž 1939
- ⊙ Československá medaile Za chrabrost před nepřítelem
- ⊙ Československá medaile Za zásluhy 1. stupně
- ⊙ Československá vojenská pamětní medaile
- ⊙ Československý vojenský řád Za svobodu, zlatá hvězda
- ⊙ Obec Svěbohov

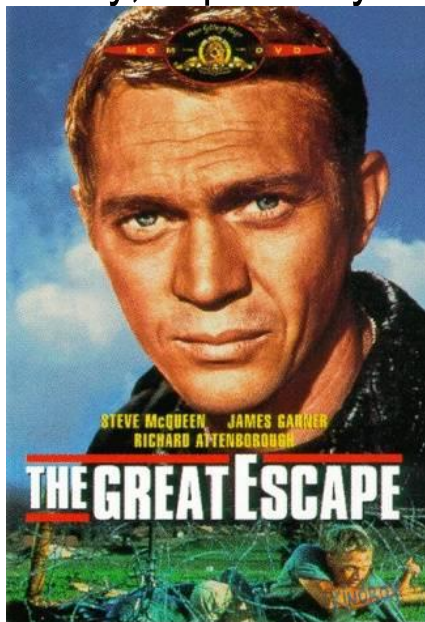

- Pamětní desky
- Vzpomínkové akce u pamětních desek
- Příležitostné poštovní razítko s odkazem na 50. výročí smrti Arnošta Valenty
- Kupón k poštovní známce s odkazem na 100. výročí narození Arnošta Valenty

⊙ Praha 14 (součást Prahy 9), Černý Most, ulice a dětské hřiště Arnošta Valenty

⊙ Povýšen do hodnosti plukovníka

⊙ Filmy, např. Velký útěk

⊙ Knihy české

- VHÚ Praha a VHÚ Bratislava Vojenské osobnosti československého odboje 1939 - 1945
- Bidlo, Z. a Pelnář, J. Útěk ze Saganu
- Filip, Z. Cesty hrdinů československého zahraničního odboje
- Ivanov, M. Noc hnědých stínů
- Prokeš H. R. Jeden z padesáti
- Rajlich, J. Na nebi hrdého Albionu – 1. část, 2. část, 5. část
- Trojáček, K. Nadporučík Arnošt Valenta

⊙ Kniha polská. Sojka, T. Sagan Befehl

☉ Knihy anglické

Brickhill,P.: The Great Escape. česky Noc nekryje uprchlíky

Burgess,A.: The Longest Tunnel

☉ Webové portály, např.

www.rotanazdar.cz/?p=4352&lang=cs

www.fcfa.com/2014/03/24/arnost-valenta

☉ Zábřeh Gymnazium

Pamětní deska Obětem 2. světové války

Jarní pochod „Memoriál Arnošta Valenty“

☉ Pomník Okřídlený lev

Památník československých letců RAF

Klárov Malá Strana Praha

F/Lt Arnošt VALENTA †

☉ Anglie Londýn Muzeum RAF Hendon

☉ Polsko Poznaň hřbitov Commonwealth War Graves a hrob Arnošta Valenty

Nad životem Arnošta Valenty je možné si položit různé otázky a hledat odpovědi.

Např.

Mladý muž z malých moravských poměrů a velké množství způsobů připomenutí jeho života. Proč ?

Arnošt Valenta ve svém životě měl patrně možnosti zvolit pohodlné řešení a přesto si vybral řešení jiné. Proč ?

Proč ?